

**ТРАНСПАРЕНТНОСТ
СРБИЈА**

Адреса: Палмотићева 27
11000 Београд, Србија
Телефон: (+ 381 11) 323 78 05
е-mail: ts@transparentnost.org.rs
www.transparentnost.org.rs

Завршни програмски извештај о спровођењу пројекта

***„Спровођење Стратегије и Акционог плана - између посвећености и
привида ангажовања“***

Извештајни период: септембар 2014 – јануар 2015

Транспарентност Србија

Београд
фебруар 2015

Поднето Агенцији за борбу против корупције

1. Резиме постигнутих успеха и опис тешкоћа током спровођења пројекта;

Реализацијом пројекта и израдом алтернативног извештаја о спровођењу мера и активности из појединих области Стратегије и АП, указно је на то какви су резултати на ширем антикорупцијском плану постигнути у областима у којима су реализоване предвиђене активности и мере, али и дате препоруке за отклањање уочених проблема. На овај начин Агенција за борбу против корупције али и грађани Србије добили су исцрпан извештај о степену испуњености појединих области Стратегије и АП у првих 15 месеци њихове примене и уоченим проблемима у њиховом спровођењу. Такође, смањена је могућност релативизације одговорности за неиспуњавање обавеза која би могла да настане услед различитих (пр)оцена датим од стране Агенције за борбу против корупције и Савета за борбу против корупције и актуелизовано је питање редовног ажурирања Акционог плана.

Највећа тешкоћа у спровођењу Пројекта односила се на процес прикупљања података. Велики број органа којима су упућени захтеви за приступ информацијама нису доставили одговоре у законском року, већ тек након изјављивања жалби Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, што је условило кашњење у спровођењу ове активности.

2. Опис активности од почетка спровођења пројекта;

1. Анализа Стратегије и Акционог плана (АП) како би се утврдило које активности доспевају у 2014. години, које имају трајни карактер или су доспеле у 2013. а нису правовремено испуњене, ко су носиоци тих обавеза, који су показатељи испуњавања обавеза итд.

2. Анализа извештаја Агенције за борбу против корупције о примени Стратегије и АП како би се утврдило затечено стање у областима у периоду на који се тај извештај односи

Транспарентност Србија (ТС) је прикупила полазне документе за даљи рад (Извештај Агенције за борбу против корупције о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013–2018. године и Акционог плана за њено спровођење, одговоре Министарства правде и државне управе на питања о тумачењу појединих обавеза из Акционог плана, постављена од стране Агенције за борбу против корупције) и урадила анализу ових докумената, како би се утврдило затечено стање у областима у периоду на који се тај извештај односи. Посебна пажња је посвећена делу извештаја Агенције који се односи на оцену испуњености мера и активности које су од 6. септембра до 31. децембра 2013. године предузимане по новој Стратегији и Акционом плану, уоченим проблемима, мишљењу и препорукама Агенција, као и одговорима Министарства правде који се односе на тумачење рокова за испуњење појединих обавеза из Акционог плана. Такође, урађена је анализа Стратегије и Акционог плана како би се утврдило које активности доспевају у 2014. години, које имају трајни карактер или су доспеле у 2013., а нису правовремено испуњене, ко су носиоци тих обавеза, који су показатељи испуњавања обавеза итд.

ТС је утврдила прелиминарну листу обвезника као и активности и обавеза из Акционог плана које ће бити обухваћене алтернативним извештајем. Коначан списак обвезника као и мера и активности из Акционог плана које су обухваћене алтернативним извештајем у областима „политичке активности“, „јавне финансије“ и „медији“ утврђене су на састанку са предствницима Агенције за борбу против корупције, одржаном 12. септембра 2014. год. Такође, на састанку је усаглашена и методологија алтернативног извештавања.

3. Прикупљање података

Од октобра 2014. год. ТС је започела са прикупљањем релевантних података и информација о испуњености мера и активности из АП као и стању у областима које су обухваћене алтернативним извештајем. Прикупљени су документи који су доступни на интернету (нацрти и предлози закона и подзаконских аката, извештаји о раду, анализе, медијски написи итд.), а део документа прибављен је путем захтева за приступ информацијама од јавног значаја упућених одговорним субјектима. Такође, прикупљене су и копије извештаја о спровођењу Стратегије и Акционог плана које је Агенција за борбу против корупције примила од органа који су одговорни субјекти из области обухваћених алтернативним извештајем. У случајевима када органи власти нису одговорили на захтеве за приступ информацијама од јавног значаја, сачињене су и упућене жалбе Поверенику за информације од јавног значаја и заштиту података о личности.

Осим прикупљања података о испуњености мера и активности из АП, прикупљени су и други релевантни подаци за оцену стања у свакој од наведених области обухваћених извештајем, као што су подаци о активностима Координационог тела за примену Акционог плана за спровођење Стратегије, подаци о ангажовању Савета Владе Србије за борбу против корупције на оцењивању испуњавања обавеза у посматраном периоду и на посматраним активностима и мерама, подаци о ангажовању обвезника на иницирању измена АП у случајевима када су добили такву препоруку од Агенције за борбу против корупције или када су то радили самоиницијативно итд.

4. Израда описа стања у обухваћеним областима Стратегије извештаја са оценама о квантитативном и квалитативном испуњавању обавеза из Стратегије и АП за посматрани период и у посматраним областима

Након анализе прикупљених докумената и информација, сачињен је „Извештај о спровођењу Националне стратегије за борбу против корупције у Републици Србији за период од 2013. до 2018. године и Акционог плана за њено спровођење у областима: 3.11. Политичке активности; 3.2. Јавне финансије и 3.9. Медији“. У складу са методологијом, извештај садржи резиме и општа питања спровођења Стратегије, а затим и опис стања са прегледом испуњености мера и активности за сваку од наведених области. Посебан део чине препоруке за отклањање уочених проблема и унапређење реализације Стратегије и Акционог плана и одговарајуће измене ових аката.

Кључни налази извештаја показују да:

- у три посматране области потпуно је испуњено тек 19% мера, делимично још 7%, а 15,5 % је остало у потпуности неиспуњено (рок прошао);
- код „политичких активности“, најважнијем сегменту Стратегије, степен неиспуњења обавеза је највећи – само 6% мера је макар делимично испуњено, код 71% су активности у току, а у 23% случајева није учињено ни толико;
- у области јавних финансија за преко трећине мера испуњавање је у току. Потпуно или делимично је испуњена такође трећина постављених задатака. Свега 11% је остало у потпуности неиспуњено, али за чак 18% мера нисмо успели да дођемо ни до података о испуњењу;
- у области медија једна мера је потпуно испуњена, једна делимично, а једна није уопште;
- да антикорупцијска стратегија и акциони план нису реални покретачи промена у овој области. Наиме, реформе у области јавних финансија и медија су спроведене не зато што је то писало у антикорупцијској стратегији, већ зато што су и иначе биле планиране, као део испуњавања других стратешких аката, међународних или законских обавеза и у мери у којој су за то постојале политичка воља, расположива

- средства и заинтересованост међународних актера;
- актуелна Стратегија и Акциони план немају реалну шансу за успех уколико не буде успостављен прикладан систем одговорности руководиоца јавних институција (обвезника) за (не)испуњење зацртаних задатака;
 - иако Стратегија покрива многе области, није ништа мање проблема који су остали ван њеног фокуса. У неким ситуацијама проблеми који су изостали по свом значају вишеструко премашују значај тема које су обухваћене, што је нарочито видљиво на примерима припреме и реализације међудржавних споразума који искључују примену појединих антикорупцијских прописа, у погледу јавности других утицаја (осим власничких и државне помоћи) на уређивање медија и превенције селективности у раду пореских органа.

Текст алтернативног извештаја доступан је на сајту ТС:

<http://www.transparentnost.org.rs/images/stories/materijali/29012015/Izvestaj%20o%20sprovodjenju%20Nacionalne%20strategije%20za%20borbu%20protiv%20korupcije%202013%202018%20i%20Akcionog%20plana.%20oblasti%20politicke%20aktivnosti.%20javne%20finansije%20i%20mediji.%20Transparentnost%20Srbija.%20januar%202015.pdf>

5. Промоција налаза, извештаја и препорука

Пројекат је промовисан на посебној страници сајта ТС, на ком су постављене основне информације о пројекту¹.

30. јануара 2015. год. одржана је конференција за штампу на којој су уз учешће представника Агенције за борбу против корупције представљени налази извештаја. Конференцији су присуствовали представници државних органа који су обвезници АП (Народна скупштина, Министарство унутрашњих послова, Министарства трговине, туризма и телекомуникација, Министарство културе, Државна ревизорска институција, Управа царина итд.), међународних организација (ОЕБС, УНДП), амбасада, као и домаћих невладиних и ступовних организација и медија.

Главни налази мониторинга промовисани су и путем саопштења за јавност² као и на ТС друштвеним мрежама уз добру медијску пропраћеност.

<http://www.anem.rs/sr/aktivnostiAnema/korupcija/vesti/story/17176/Antikorupcijska+strategija+nije+bila+pokreta%C4%8D+reformi.html>

<http://ntv.rs/ispunjena-samo-cetvrtina-mera-iz-antikorupcijske-strategije/>

<http://www.akter.co.rs/27-drutvo/117084-ispunjena-etvrtina.html>

<http://www.tanjug.rs/videodet.aspx?galID=152708>

<http://www.euractiv.rs/srbija-i-eu/8313-drava-ne-izvetava-dovoljno-o-primeni-strategije-protiv-korupcije->

<http://www.naslovi.net/2015-01-30/beta/drzavni-organi-ne-izvestavaju-dovoljno-o-strategiji/13238146>

3. Значај спроведених активности и процена утицаја активности на постизање циљева Пројекта и специфичних циљева дефинисаних у конкурсу за доделу финансијских средстава.

¹ <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti/tekui-projekti/sprovođenje-strategije-za-borbu-protiv-korupcije>

² <http://www.transparentnost.org.rs/index.php/sr/aktivnosti-2/saoptenja/7334-antikorupcijska-strategija-nije-pokretac-reformi>

ТРАНСПАРЕНТНОСТ СРБИЈА

Адреса: Палмотићева 27
11000 Београд, Србија
Телефон: (+ 381 11) 323 78 05
e-mail: ts@transparentnost.org.rs
www.transparentnost.org.rs

Имајући у виду општи циљ Пројекта (*Сагледавање резултата спровођења Стратегије и АП у датим областима, утврђивање потребних измена, отварање питања одговорности за (не)ангажовање на остваривању циљева Стратегије (и ван испуњења формалних обавеза)*), као и специфичне циљеве дефинисане у конкурсу за доделу финансијских средстава, може се рећи да су спровођењем Пројекта, остварени дефинисани циљеви. Наиме, тестирани су механизми за алтернативно извештавање о спровођењу стратешког оквира за борбу против корупције у Србији, обезбеђени су веродостојни подаци о реализацији активности из АП који ће служити као средства верификације података изнетих у извештајима одговорних субјеката АП и као допунски подаци, обезбеђен је уједначен приказ контекста у коме се мере из појединих области Стратегије примењују и пружена је додатна подршка развоју капацитета организација цивилног друштва у области борбе против корупције, али и самој Агенцији за борбу против корупције којој ће алтернативни извештаји бити драгоцен извор података за сачињавање извештаја о спровођењу Стратегије и АП.